

Áldott vagy átkozott?

„Megáldom a téged áldókat, s megátkozom a téged gyalázókat. Általad nyer áldást a föld minden nemzetsége.” (I. Mózes 12,3)

Ezekkel a szavakkal indítja útnak Isten Ábrámot Háránból, miután megígéri szolgálójának, hogy nagy néppé teszi, megáldja, naggyá teszi nevét, s hogy áldássá lesz. Nem akármilyen lehetőség ez egy házaspár számára. Vannak szolgálók, bővelkednek földi javakban, de nincs utód, aki az áldás továbbvivője lehetne. Vajon mennyien indulnának útnak, hogy a meglevőket kockáztassák az ígéretes szavakért, remélve, hogy az ígéretek be is teljesednek? Bizonyára sokan mondanák: Itt is meg van mindenem, biztonságban élek, miért vállalam a vándorlás veszélyeit, amikor úgyszincs utódom? Ábrám másként gondolkodik! Ha nem hallgat Isten szavára, és Háránban marad, akkor tényleg nem változik semmi az életében. Egy biztonságosnak látszó nagyváros gazdag, sokak által irigyelt polgára lesz, de nem lesz utóda, s így nem lehet nagy néppé, nem lesz áldott és nem válik áldássá. Ideig-óráig sikeres, ismert ember lesz, majd halálával mindennek vége. Bár veszélyes úton kell elindulnia a nem akármilyen gazdag Kánaán felé, de ha nem megy az Úr által kijelölt úton, akkor nem nyerhet Tőle általános védelmet sem! Abban az időben az igazi értéket az utód, a gyermek jelentette. A gyermekáldást Ábrám nem remélhette sem gazdagságától, sem a környező népek pogány, termékenységű szokásaitól, sem emberi tudománytól, vagy mágiától. Erre egyedül a Mindenható tesz ígéretet. Ábrám számára ez az ígéret elég az induláshoz, a viszontagságok és próbatételek vállalásához. (Igaz, az ígéret földjén, a szövetségkötés után, a türelmetlen Száraj szolgálója, Hágár „béranyaságával” akar utódot szerezni, de ennek máig ható tragikus következménye van. A születendő gyermek, Izmael veszélyforrás

mindenkire: „Szilaj ember lesz ez! Kezet emel mindenkire, de rá is mindenki, kárt tesz testvéreinek ahol csak tanyázik.” I. Mózes 16,12)

Érdemes sorra venni, miként teljesültek Isten ígéretei. Az áldások sorát Sálem királya, Melkisédék nyitja meg, aki kenyeret és bort vitt Ábrám elé, s a mennyet és földet alkotó Felséges Isten áldásáról tesz bizonyosságot. Micsoda bátorítás, Kánaán

földjén is van Istent ismerő ember! A városállamok belső harcaiban Isten megmutatja oltalmazó hatalmát, amikor Ábrám háromszáztizennyolc felfegyverzett legényével legyőzi a szövetséges rabló- királyokat, s visszaszerez mindent, amit azok elraboltak. Isten már a kortársak előtt is naggyá tette Ábrám nevét ezzel a győzelemmel. Izrael még Dávid és Salamon idejében sem vált nagy országgá, mint ahogy napjainkban sem az. Isten nem is nagy országot ígért, hanem azt, hogy nagy nép lesz. Miben mutatkozik meg ez a nagyság? A zsidóság az a nép, amelynek több mint 50%-a nem az ígéret földjén lakik, hanem szétszórva a világban. Ez az a nép, amely először 70, majd 2000 évig úgy maradt fenn, hogy nem volt saját országa, s ki volt szolgáltatva idegen népek hatalmasainak és hatalmaskodóinak. Kultúráját, nyelvét, önazonosságát csak úgy tarthatta meg, ha olvasta Isten ösz-

vetségi kijelentését, s igyekezett azt megtartani. Igaz, voltak és vannak köztük olyanok, akik behódoltak a pénz, a hatalom csábításának, s elfeledkeztek Istenről, sőt másokat is a Mindenható létének megtagadására buzdítottak és buzdítanak. Ezek ottmaradtak lelkileg Háránban, a kilátástalanságban és mulandóságban, hisz az egykor holdimádó ókori város, mára csak romjaiban létezik. Bármennyire is igyekeznek elhitetni, hogy gazdagságukkal és hatalmukkal ők az emberiség jótévői, hívó

Varannó ref. temploma

Már rendelhető!

A Szeretnaptár 2024-es kiadása és a Református Újság a 2024-es évre már rendelhető szerkesztőségünk címén.

076 74 Drahňov - Deregyő 216,

Tel.: 056/6395396,

e-mail: ladislavcsoma@gmail.com.

A megrendeléseknek beérkezésük sorrendjében teszünk eleget.

Csoma László

lélekként látjuk, hogy nem jótevők, hanem szemfényvesztők, akik a 70-es évek magyar slágerszövege szerint nem kérik Tőle az áldást, s elhiszik, hogy önmaguk is tudnak áldást osztani, de elfeledkeznek arról, hogy Isten nélkül nem lehet áldássá lenni csak „kárt tevővé”! Keresztyénként sosem feledkezhetünk meg a kezdetről, az Ábrámnak adott megmásíthatatlan kijelentés-

ről: „*Megáldom a téged áldókat, s megátkozom a téged gyalázókat. Általad nyer áldást a föld minden nemzetsége.*” Csak ennek tudatában lehetünk Isten akaratának cselekvői és Megváltónknak hűséges követői!

Csoma L

A feladatot magaménak érző vagyok! És akkor...?(!)

„...és legyenek készek minden jó cselekedetre. Senkit se szóljanak meg, kerüljék a viszálykodást, legyenek megértőek, teljes szelídséget tanúsítva minden ember iránt.” (Tit. 3, 1b-2)

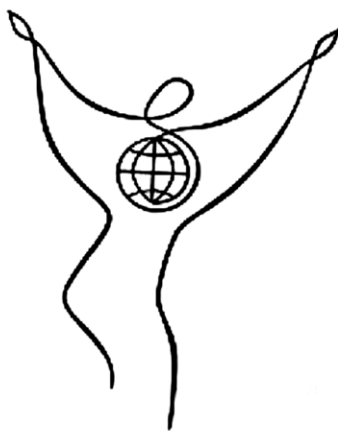
Mindez egyáltalán lehetséges? Nem, egyedül emberi erőfeszítéssel semmiképp. Viszont a Mindenható Atyához szüntelenül imádkozva, Krisztus közbenjárásával és a Szentlélek jelenlétével igenis lehetséges. A mi feladatunk az, hogy akarjunk jót tenni, keressük és használjuk ki a lehetőségeket, mi több, mi magunk is igyekezzünk alkalmakat teremteni a jó dolgok tételéhez, magavi-seletünkkel mutassunk példát másoknak, ezáltal erősítve magunkat is. Így nem csak erősödünk, hanem telítődünk egyre csak jó érzéssel, mely átjárja egész mellkasunkat, mondhatni, szívig hatol.

Titusz levelének ezen részében is rendszeresen oda kell figyelni az egyes kifejezésekre. „*Minden jó cselekedetre*” – szóval ez nem egy „ötletbörze”, hogy épp „melyik jó” cselekedet tetszik és majd azt elvégzem, hanem minden olyan cselekedetnek az elvégzését, mely „jó”, magunkénak kellene éreznünk és örömmel végeznünk. A levél írója nem igazán elemzi azt, hogy Irma néninek vagy Pista bácsinak, esetleg reggelente vagy délután, napos vagy esős időben, mikor és hogyan tegyük a jót, hanem egyszerűen legyünk készek minden jó cselekedetre. Ezt a kijelentést vajon milyen kérdéssel tudjuk még bizonytalanná tenni? Mi a „jó”? Hogyan készüljek fel? Meg vagyon írva a Szentírásban, a törvényekben, a prófétálásokat által, a parancsolatokban... Mikor legyünk készen? Mivel nincs időpont írva, így ez azt jelenti, hogy mindig. Csak cselekedetekre vonatkozik a jó tétel? Mondhatni mondhatok bármit, vagy az is számít? Erre a kérdésre viszont válaszként jön a következő mondat: „*Senkit se szóljanak meg, kerüljék a viszálykodást*” – a levél írója mintha tudná, miféle csalfaságokon gondolkodik a levél olvasója. Szóval lassan, egyesével bezáródnak a kiskapuk, melyeket oly lelkesen nyitogatunk kötekedéseink, azaz keresz-

tyén mivoltunkkal és a jó Istennel való benső hadakozásaink során. Így vagy úgy, előbb-utóbb be kell látnunk, el kell fogadnunk, sőt, örülnünk kell annak, hogy a „jó” tétele mindig jó. Hogy a „minden jó” cselekedete is jó.

Épp ezért folytatódik az idézet így: „*legyenek megértőek*” – saját magunkkal, másokkal és a jó Istennel kapcsolatban is. Hogy miért említem a jó Istent ebben a kontextusban? Azért, mert ugyan kivel mással viaskodunk, amikor megpróbál-

Simon András grafikája

juk magunkat „meggyőzni” arról, miért is nem a mi feladatunk az épp adott „egyik jó” cselekedet elvégzése? Értsük meg a mi Urunkat, hogy ha észrevettük a cselekvés lehetőségét, akkor annak oka van, hogy észrevettük. Annak is oka van, hogy átfut az elménken, mit tehetnénk. Valamint az sem véletlen, ha erre azt válaszoljuk, hogy ah, majd megcsinálja más. A kísértő mindig ott lesz, ahol valami „jó” folyamat elindul(hat). Állandóan, sőt bosszantóan határozottan és céltudatosan próbálkozik, hogy elterelje figyelmünket arról a tenni akarásról, mely javunkat és mások javát szolgálja, mely értelmet ad reformátusságunknak, mindennapi életérzésünknek.

S hogy mindezt még tetézzé a levélíró, az üzenet vége így hangzik: „*teljes szelídséget tanúsítva minden ember iránt.*” – amennyiben az eddigi feladat nem lett volna elegendő, mindemellett még jól is kell éreznünk magunkat, sőt, „szelídséget” éreznünk, mely valljuk be, az egyik legnehezebb dolog a világon! „*Minden ember iránt.*” Őszintén szólva, én sem a szelídségről vagyok híres, s meg kell mondanom, személy szerint nagy feladatnak érzem nap mint nap, hogy újra gondoljam a szelídség fogalmát, s azt naponta magamévá téve becsületesen gyakoroljam. Uh, ember legyen a talpán, akinek néha nem nyílik ki a bicska a zsebében, nem hagyja el a száját pár ízes, díszes magyar szókombináció, aki mással kapcsolatban nem teszi közzé cifra véleményét... Mindezen gyarló, ösztönös és reflexszerű magavi-seletünk és gondolkodásmódunk miatt szükséges a mindennapi imádság, a gyülekezeti közösségben való aktív részvétel, a Biblia rendszeres olvasása, a különféle egyházi alkalmakon való lehetőség szerinti megjelenés.

Oh, tiszteletes úr, tetszik tudni, men-nék én, csinálnám én, mondanám én, de beteg vagyok, nem bírok, nincs időm..., viszont a kapa nem magától megy ki a kertbe, hanem mellette aktívan tevékenykedik a gazdája, nem félve a Mindenhatótól és a Mindent látótól. Ugyanis nem csak a lelkipásztorának hazudik ilyenkor az ember, hanem a Teremtő Atyjának is. Keresi a kibúvókat nem csak mások előtt, hanem szinte már saját magával is elhitetve, hogy ő tényleg képtelen elvégezni keresztyéni, felebaráti és embertársi „kötelességeit”. Olyan szépen elringatják magunkat az emberek, elhitetve magukkal, hogy már idősek, képtelenek a „jó” irányba való változásra és eredmény teljes munkára; hogy még fiatalok, lesz még idejük a „jó” cselekvésére

és a „szelíd” magatartásra; majd eljön az ideje a vérmezséklet kiegyensúlyozottságának is, miután a másik belátja, hogy ő miatta van a viszálykodás... Na, akkor majd megértő leszek és ha valóban kiérdemli, akkor meglátjuk, hogyan tovább. Addig is szépen lefagyaszttjuk a lelki vonalat, addig kikapcsoljuk a lelkiismeretünket és élünk ebben a rohanó, modern, háborúskodó, technikával elborított világban, más is ezt csinálja, egyébként sincs sok értelme annak, hogy én tegyek egy kis „jót”, a világ forgatagában az úgyis észrevétlen, eltapossák, én pedig itt erőlködök...?! Hagyjuk, nézzük, mi hír van a nagyvilágban...?!

Drága felebarátom, aki ezeket a sorokat olvasod! Egy picit hógolyó lavinát okozhat, egy apró fénysugár elnyeli a sötétséget,

egy csepp méreg ihatatlanná teheti az ivóvizet... minden kicsiny dolognak meg van a maga helye a mi életünkben is és a teremtet világ összességében is. A Jó Isten bennünket egyedi-vé formált és ezáltal egyéni feladatokat is oszt ki számunkra, mely másra nem ruházható át. Segítséget kérhetünk, de a mi feladatunk a véghezvitel. Mi vagyunk a felelősek. Felelősek vagyunk magunk és mások jólétéért is. Nem azért a jóért, amit mi jónak érzünk, hanem azért a „jó”-ért, melyet a Szentírás is jónak mond.

Ha nem akarjuk látni és tenni a „mindenféle jót”, akkor keresztyén szempontból nézve tétlenek vagyunk. Nem építkezünk és nem építünk másokat sem. Pedig ez a két dolog oly szorosan

jár együtt, hogy sohasem szabad külön éreznünk és értelmeznünk őket: Hogy épülhessünk, építenünk kell, s hogy építhessünk, épnek kell lennünk.

Adja a mi Urunk, hogy minden kifogást félretéve felismerjük, mikor, hogyan és hol van a mi helyünk, feladatunk. Azt is kérjük a mi Atyánktól, hogy segítsen meglátni, mikor szükséges elkülönítenünk időt az önismeretre és önfejlesztésre. Kérjük, távolítsa el minden, figyelmünket és erőnket elvonó dologtól, hogy megélhessük a „minden jó” cselekvését, hogy kerüljük a viszálykodást, hogy megértőek és szelídek lehessünk. Ezt kívánjuk magunk és szeretteink számára. (Ámen)

Csoma Annamária

Két héttel később...

Amikorra megérkeztünk, őt már rendszerint sokan vették körül. Ha pedig késett, úgy vonult be, mint egy győztes lovag.

Igazi show-man volt. Humorával maga köré gyűjtötte az embereket. A megfáradt várakozókat, akik alig várták, hogy a munka, az otthoni teendők, és ki tudja, még mi minden után, végre nevesenek egy kicsit.

Ilyenkor szinte várakozva néztünk rá, füleltük szavait. Ő pedig tette a dolgát: nevettegetett.

Időnként ő is beállt táncolni, élvezte a mozgást, a ritmust, a dallamokat. Ezt az egy órányi szünetet, ami megállást jelentett számára, a folyamatos napi hajtásban. Amíg a lánykája táncolt, ő kávéval és cigivel a kezében megpihent.

Soha nem láttam egyedül.

Csak egyszer. Két héttel korábban, egy strandon. Persze az is lehet, az ember utólag csak bebeszéli magának mindezt, de fáradtnak tűnt, talán még gondterhelte is. És talán életében először magányosnak. S míg ezt írom, fejemben indulnak a jól ismert szavak és a dallam: „Fáradtnak tűnsz, mintha nem a régi volnál”...

Hol itt, hol ott pillantottam meg a medence körül, amint két gyermeket felügyelt. Később, az étterem egyik asztalánál ülve láttam, hogy elhalad az egyik épület felé. Olyan volt ez a jelenet, mintha soha nem akarna véget érni. Mint egy lassított felvétel. Ment, lassan, némán, egyedül. Aztán már csak a hátát láttam.

Ment, mint egy megfáradt öregember. Valahogy olyan szürreális volt ez az egész, pedig nem történt semmi különös, semmi szokatlan, csak valaki, egy ismerős bandukolt a strand sétányán...

Elhessegettem baljós érzéseimet. Arra gondoltam, nincs itt semmi baj. Nemsokára itt az ősz, s akkor újra hétről hétre találkozunk, és cinkosan összezengetünk, mint két összeesküvő.

Két hét múlva jött a halálhíre. Negyvenhárom éves volt.

Így mennek el, egyre többen. Fiatalon, megfáradtan. Egy hajtós élet valamelyik váratlan pillanatában. Nincs búcsú, nincs lassítás, nincs felkészülés, csak váratlan összezsugorodás van és onnantól kezdve egy élet örökre múlt időben írandó. A születés évszáma mellé odafelekközik egy másik évszám, ami lezár mindent.

Elfogyunk, mint a gyertyaszál. Gyakran megrebeg a fényünk, ami azt jelzi, olyan korban élünk, amikor túlvállaljuk magunkat. Közben pedig kifolyik ujjaink közül az élet. Elmúlik és mi már hiába kapkodunk kétségbeesetten, páni félelemmel a lepergő homokszemek után, mert semmink sem marad. Még az életünk sem.

Rebego fényünk, elmúló életünk egyetlen biztos pontja az, aki életet adott számunkra és életet ad az elmúlás után. Csak így tudunk szemébe nézni a halálnak. Tudva, hogy Isten vár minket.

„Mivé legyenek most nélküled?

Hová megyek így nélküled?

Te meg csak ülsz, fáradtnak tűnsz,

Tovatűnt szép ígéreteik, nélkülük én hová legyek?”

Fábián Tibor

BIBLIAOLVASÓ

vezérfonál

December

1. P.	Jer 7	Gal 2,15-21
2. Sz.	Jer 8	Gal 3,1-18
3. V.	Jer 9	Gal 3,19-29
4. H.	Jer 10	Gal 4,1-11
5. K.	Jer 11	Gal 4,12-20
6. Sz.	Jer 12	Gal 4,21-31
7. Cs.	Jer 13	Gal 5,1-6
8. P.	Jer 14	Gal 5,7-15
9. Sz.	Jer 15	Gal 5,16-26
10. V.	Jer 16	Gal 6
11. H.	Jer 17	2Kor 1
12. K.	Jer 18	2Kor 2
13. Sz.	Jer 19	2Kor 3
14. Cs.	Jer 20	2Kor 4
15. P.	Jer 21	2Kor 5
16. Sz.	Jer 22	2Kor 6
17. V.	Jer 23	2Kor 7
18. H.	Jer 24	2Kor 8
19. K.	Jer 25	2Kor 9
20. Sz.	Jer 26	2Kor 10
21. Cs.	Jer 27	2Kor 11
22. P.	Jer 28	2Kor 12
23. Sz.	Jer 29	2Kor 13
24. V.	Jer 30	Jn 1,1-13
25. H.	Jer 31	Jn 1,14-18
26. K.	Jer 32	Jn 1,19-34
27. Sz.	Jer 33	Jn 1,35-51
28. Cs.	Jer 34	Jn 2,1-12
29. P.	Jer 35	Jn 2,13-25
30. Sz.	Jer 36	Jn 3,1-21
31. V.	Jer 37	Jn 3,22-36

Gyülekezeteink

Életéből

Tompa Mihály domborműve Szegeden

2023. szeptember 29-én, Tompa Mihály 206. születésnapjára emlékezve ünnepi alkalomra került sor Szegeden, a költő-lekipásztor portréját ábrázoló relief avatására, melyet a Nemzeti Emlécsarnok falán, Petőfi Sándor és Arany János domborműve közé helyeztek el.

A domborművet a Tompa Mihály Gömöri Kulturális Egyesület megbízásából Máger Ágnes képzőművész kivitelezte és tervezte. Az alkalmon a Tompa Mihály Gömöri Kulturális Egyesület nevében, Tóthné Győr Erzsébet köszöntötte a jelenlévőket.

Ezt követően Nt. Nagy Ákos Róbert református esperes a felvidéki, gömöri magyar reformátusok köszöntését hozta, idézve Tompa Mihályt szavait: „Légy vigyázó és tántoríthatatlan.” Mint mondta, ez jellemzi Tompa a költészethez, a lekipásztori szolgálathoz és a nemzethez való viszonyát, aki minden nehézség mellett megmaradt Isten igazságára mutató, hitvalló, nemzetét féltő költőnek. Nagy megtiszteltetés, hogy ez a dombormű

helyet kapott Szegeden, bizonyosságul annak, hogy Tompa Mihály nem csupán a gömöri régió, hanem az egész kárpát-medencei magyarság kiemelkedő alakja, aki egy bukott szabadságharc után igyekezett verseivel és igehirdetéseivel felrázni a nemzetet. Tompa Mihálynak egy nehéz időszakban kellett

dében arról szólni, hogy amíg Rimaszombatban megakadályozták, hogy a költői triász (Arany, Petőfi, Tompa) szobrai egy helyen jelenítsék meg a XIX. század kiemelkedő költőit, addig a 3 költő együttes megjelenése itt Szegeden lehetővé vált. Ezt követően Arany, Petőfi és Tompa kapcsolatáról szólt a költők leveleiből

idézve. Az alkalmat Kolozsi Ádám szavalata, továbbá Páko Mária és a Mákvirágok énekes szolgálata tette emlékeztetővé.

A szervezők köszönetet mondtak az emléktábla készítéséért és elhelyezéséért Tompa Mihály szülővárosa, Rimaszombat Református Egyházközségének, Máger Ágnes képzőművésznak, aki megálmodta és kivitelezte az alkotást, Kucsera Lászlónak, a kőfaragó mesternek,

aki a követ ajándékozta és feliratozta, továbbá az ötletadó Kőfalusi Györgynek, és az előkészületeket segítő Falusi Marianának, Szécsi Istvánnak, Kozma József önkormányzati képviselőnek, a szegedi polgármesteri hivatalnak és Róvó László rektornak.

Nagy Andrea

helyt állnia. „Maglehet, hogy az életkörülményeink sokkal jobbak, de a helyzetünk egy cseppet sem könnyebb. Egy alapértékeket megtagadó, nagyon sokszor igénytelenséget kiszolgáló világban kell az igazi krisztusi, keresztyén értékeket felmutatnunk és megőriznünk.”

Dr B. Kovács István köszöntő beszéde

Barangolás a protestáns Pozsonyban

2023. szeptember 24-én Korpás Árpád idegenvezető, a Pozsonyi Kifli Polgári Társulás alelnöke, a Szlovák Idegenvezetők Szövetségének és a Szlovák Idegenvezetők Egyesületének tagja által bepillantottunk Pozsony azon történelmébe, amely a protestantizmussal szinte együtt lélegzett.

Luther reformációja nagyon hamar betört a városba. A hajózható Dunán keresztül szinte futótűzként terjedt az evangélium. A kereskedők „szájáról száj-

ra” adták közre az új tanokat. Az első templom Pozsonyban, ahol már a reformáció szellemében szolgáltak, a mai orsolýiták temploma volt, amelyet éppen erre a célra építettek és az építését is a városi tanács határozata alapján közös költségnek tüntették fel. Később, a protestáns mecénások két éven át tartó városi tanácsbeli túlsúlya idején a reformáció szellemében még a mai ferences templomban is hirdették Isten Igéjét, sőt volt időszak, amikor a Szent Márton Székesegyházban is csak igeliturgia folyt.

Sokan felhívják a figyelmet arra, hogy a reformáció tanításai már jóval korábban kerültek a város falai közé, ugyanis 1465-től itt volt az első egyetem, amit Mátyás, az igazságos, alapított Academia Istropolitana néven, amelynek tanítványai és professzorai nemcsak Olaszországból érkeztek, hanem más nyugat-európai országokból, akik már jó értelemben megfertőződtek a humanizmussal és a reneszánszsal és ismerték Luther ellenfelének, Rotterdami Erasmusnak a tanításait.

Főleg a városi tanácsban, de a primási palotában is, amely az esztergomi érsek nyári rezidenciája volt, születtek elvi döntések a protestánsok feje fölött. A Habsburgok magyar trónra kerülése után Pozsony, mint koronázó város elvesztette a reformáció jegyeit, de a magyar országgyűléseken nemcsak a városban, hanem az egész országban heves harcok folytak a reformáció tanainak megtartásáért. Pozsonyt és épületeit áthatja még ma is ez a küzdő szellem. Például Bethlen Gábor erdélyi fejedelem Felső-Magyarország területeit ideiglene-

sen megszerezte, a Dunántúlt is bekebelezte és Bécs alá vonult, ekkor éledt fel Pozsonyban a protestantizmus újból, amit az is bizonyított, hogy a városban felszámolták az egyes vallási rendeket, ingatlanjaikat pedig a földdel tették egyenlővé.

A reformációnak sok tekintélyes támogatója volt városunkban. Például a Szegner család jómódú család volt, kereskedelmet folytattak és támogatták az evangélikus egyház növekedését a koronázó városban. Szegner András 1648-ban építtette reneszánsz stílusban kúriáját a Mihály-kapu alatt, amely ma is áll. Később ebben az épületben Szegner János András, aki nagy matematikusként, orvosként és szenvedélyes természettudósként a németországi hallei és göttingeni egyetemeken szívtá magába a megszerzett tudást, ahol a reformáció tanai őshonosok voltak és a Vödrici kis családi malomnál próbálta ki a vízkeréknek a használatát, amit később róla neveztek el.

Természetesen nem hagyhatjuk ki a városban élő evangélikus egyház legelőkelőbb urait, a báró Jeszenák családot, akik a legnagyobb mértékben járultak hozzá a környéken élő evangélikusok általános testi fejlődéséhez és lelki gyarapodásához.

Bél Mátyás, aki 1714-től az evangélikus líceum rektoraként szolgált a városban, nagy elismerésnek örvendett a nép között, és munkásságával széles körben ismert *Notitae Hungariae Novae* és az itt megjelenő *Nová Posoniensia* folyóirat alapozta meg nemcsak az egész közösséget, hanem az egyházat mint olyant is

egész Magyarországon. Az evangélikus egyház súlya és pozíciója a városban igen növekedett.

Erőteljes ellenreformáció is zajlott a városban, az esztergomi érsek vezetésével. Úttörőjük Kollonich Lipót, bécsújhelyi püspök volt, aki a gyászévtizedben (1671-1681) megmutatta az egy igaz egyház igazi arcát. A városban összehívott vértörvényszék elítélte a protestáns egyházak lelkészeit és tanítóit, majd a hitükben hajthatatlanokat a dél-olaszországi gályákra hurcolták. A von Kollonich család címere a pozsonyi régi városháza falán található. A városban felállított pestis emlékoszlopai is a reformáció-ellenesség jegyeit hordozták, mert Jézus Krisztus édesanyjának szolgálatát ábrázolták ki, irritálva ezzel azokat a polgárokat, akik az élő Isten hatásos Igéjét hirdették.

Pozsonyban a helvét reformáció megjelenése csak a 19. század végén gyökerezett meg, amikor az alföldi nemesek magukkal hozták lelkészeiket a magyar országgyűlésre, mert lelki táplálékra és támogatásra volt szükségük állami ügyekben is.

A közmondás azt mondja: „Ne dicsekj másnak a tollával!” Mi azonban, mint Pozsonyban élő Krisztus közössége, szívből köszönjük testvérünknek, Korpás Árpádnak, aki ezeket az információkat megosztotta velünk, és közösen arra törekszünk, hogy csak engedelmeskedjünk Neki, aki van, és aki volt, és aki eljövendő, mint Isten gyermekei ismerve az ige igazságát: „Légy hű mindhalálig!” (Jel 2,10)

Buza Zsolt, lelkipásztor

Jubileumi köszöntő - Benei László 85 éves

Tisztelt Atyámfia az Úr Jézus Krisztusban, kedves Laci bácsi!

Isten kegyelméből testvéri szeretettel köszöntjük Önt, aki a napokban töltötte be 85. életévét. Gyülekezeteinkben szép hagyománya van a jubiláló hívek, presbiterek köszöntésének, ami a testvéri szeretet és összetartozás kifejezője. Az Ön köszöntésére kiválasztott Ige, amelyet az énekeskönyvbe írtam, a Példabeszédek könyvének 3. részében található, melynek címe: „Az istenfélelem és a bölcsesség áldást hoz.” A választott Ige így hangzik: „Fiam, ne felejtse el tanításomat, és parancsaimat őrizze meg szíved, mert hosszú életet, magas életkort és jólétet szereznek

azok neked!” Mennyire igaz a Szentíró szava, amelyet Isten Szentlelkének indítatására fogalmazott meg. A 85 esztendő áldott kor, amely nem adatik meg sokaknak. Milyen nagy áldása Istennek, amikor e szép kort erőben, egészségben érheti el az ember! *Kinek adatik ez meg?* Annak, aki szívében hordozza a Biblia igéit, Isten félelmében jár egész életében, és megőrzi, ápolja Isten parancsait. Az Úr jutalma a hosszú élet, magas életkor és az ezzel párosuló jólét, amivel az Úristen meghálálja az Ő gyermekei fáradozását. E drága jutalomban Ön is részesült. Egész életében az Úr akarata szerint járt, és

gyülekezetünk hűséges tagjaként, presbitereként tölti be az Úrtól kapott küldetést. Tudomásom szerint Ön az egyházmegye legidősebb aktív presbitere, és mi ezért is hálásak vagyunk az Úrnak. E 85 esztendő tartogatott Önnek sok örömet, boldogságot, sikert és előrehaladást, de volt benne fájdalom, veszteség, gyász és könnyhullatás is. Isten azonban úgy rendezte, hogy Ön sose maradjon egyedül, hanem számíthasson szereteteire, felebarátaira, az ő közelségükre.

Isten és családja iránti szeretete és hűsége nem hagyta el Önt, hanem példásan helytállt a családi, gyülekezeti és tár-

sadalmi életben. Ezért is mindmáig gyülekezetünk és községünk szeretett, megbecsült és elismert tagja, akit mindig szeretettel látunk és várunk. Mindnyájunk nevében köszönöm az Ön által az elmúlt években és évtizedekben elvégzett munkát, mellyel gyülekezetünk, községünk előbbre jutását szolgálta presbiterként, asztalosmesterként. Adjon Önnek az Úr további erőt, egészséget, a munkához bölcsességet és kitartást, hosszú életet szerettei és kis gyülekezetünk körében! Szívemből kívánom, az Úr áldása kísérje Önt!

Kozár Péter, Szürnyeg

Megemlékezés Margonyán

A Csemadok kassai szervezete 2023 október 7-én tartott megemlékezést az aradi vértanúkról Margonyán, Dessewffy Arisztid szépen felújított mauzóleumánál. Már hagyománnyá vált, hogy a Felvidéken eltemetett vértanú sírjához zarándokol a megemlékező közösség, hisz Abaúj Vármegye Csákány (Čakanovce) nevű községében született. Katonai pályáját 18 évesen kezdi kadétként a Radetzky huszár ezredben. Majd 39 évesen huszár kapitányként nyugdíjaztatja magát, megnősül, s Eperjesen gazdálkodni kezd. 1848 szeptemberétől a honvédsereg őrnagya, s sikeres katonai ténykedése eredményeként vezérőrnagyként teszi le a fegyvert 1849 augusztus 19-én Karánsebesnél volt bajtársa, Franz von Lichtenstein herceg altábornagy biztatására, aki közbenjárását ígéri feletteseinél. Törökországba menekülhetne, de ő bízik volt bajtársa ígéretében. A közbenjárás csak arra elegendő, hogy nem kötél, ha-

nem golyó által végzik ki, mert nem az oroszok előtt tette le a fegyvert. Mivel első hitvese és gyermekei a szabadságharc előtt meghaltak, 1849 július 5-én ismét megnősül, feleségül veszi Szinyei Merse Emmát. Az aradi vár árkából kicsempézik holttestét, s Margonyán a családi sírboltban helyezik örök nyugalomra. Istennek legyen hála, a magyar

közösség és a helyi önkormányzat ápolja emlékét annak a mártírnak, akit kivégzése éjszakáján is jól aludt, mondván: „Tiszta lelkiismeretem van, s az hagyott aludni” - mondta derülten, s azzal felöltözött, hatalmas szőke bajuszát huszárosan kipödrötte, mintha csak ünnepélyre menne. Tisztelet a hősöknek!

CsL

Ideológiai kihívások és paradigmaváltás a konfirmációra való felkészítésben

A jelenkor szexuális ideológiái okozta kihívások és a konfirmációra való felkészítés volt a témája a Szlovákiai Református Keresztyén Egyház október 16. és 18. között Berekfürdön, a Megbékélés Házában megtartott őszi országos lelkesztő-vábbképzőjének, amelyen a hét magyar egyházmegye lelkipásztorai vettek részt.

Géresi Róbert püspök nyitó áhítatának alapjául a 4Móz 20,1-13 versei szolgál-

tak. Igei magyarázatának elején elmondta, azért választotta ezt a történetet, mert fontos üzenetet hordoz a keresztyének és az itt jelenlévő lelkipásztorok számára.

A nép a pusztai vándorlása során eljut Kádesba, amelyet az ószövetségi tradíció a szent ítékezés helyének tart. A nép szomjúhozni kezd, mert nincs mit innia. Fellázadnak vezetőik, Áron, Mózes és Isten ellen. „Miért hoztatok ki bennün-

ket Egyiptomból és miért kell hosszú idő óta vándorolnunk a pusztában?” – szegte nekik a kellemetlen kérdést a nép.

Látszólag helyesen cselekedtek

A lázadásában Isten népe megfélemezik arról, hogy honnan hozták ki őket – fogalmazott Géresi Róbert. Egyiptomot emlegetik, ahol halálra voltak ítélve, de megszabadultak onnan Isten segítségével.

által, aki átvezette őket száraz lábbal a Vörös-tengeren.

A püspök felsorolta, mi minden képezte elégedetlenségük tárgyát: nem tesz nekik a pusztai vándorlás, szomjúhozna, unják az Istentől kapott eledelt, a mannát. Szébbet, jobbat akarnak maguk számára. Nem tetszik nekik sem a hely, de az a helyzet sem, amibe Isten és az ő emberei vezették őket. Sőt, az az út sem, amely az ígért földje irányába vezet.

Géresi Róbert püspök

„Nincs mit inni. Isten azonban nem akarja, hogy az ő népe szomjazzon, mert nem a szomjúhozásra ítéltettek ebben a pusztai vándorlásban. A történet arról szól, hogy életük minden napján érezzék és tapasztalják meg: ők az Istentől függésben élnek, s az ő viszonylatában kell meglátniuk a saját életüket. Isten arra kéri Mózes és Áront, fakasszanak vizet a sziklából.

Mindketten látszólag helyesen cselekszenek – közli a püspök, aki hozzátesszi: „Szépen végig csinálják a liturgiát”. Elvonulnak a nép előtt úgy, hogy mindenki lássa őket, a kijelentés sátránál pedig leborulnak Isten színe előtt. Megjelenik az Isten dicsősége, még parancsot is hallanak, s mindent megtesznek, amit kérnek tőlük. A történet mégis úgy fejeződik be, hogy egyikük sem megy be az ígért földjére – mutat rá Géresi Róbert a rájuk vonatkozó isteni ítéletre.

Talán nem is tudják miben vétkeztek, de mi tudjuk-e?

A püspök igei magyarázatában Mózes és Áron viselkedését kezdte el elemezni: nem ők lázították fel a népet. Mózes odamegy a sziklához és megkérdezi, ebből a sziklából fakasszunk vizet? Kétszer ráüt a botjára, s jön a víz, s mindenki csillapíthatja a szomját. – Azt gondoljuk, ez egy szép történet – mondja a püspök, majd hozzátesszi: Miközben megvalósul Istennek az akarata, Mózes és Áron mégis gyarlónak találtatott.

Sokan úgy vélik azért, mert használták a botot, mások szerint elég lett volna egyszer ráütnie a sziklára. Amikor a népnek felteszik a kérdést, hogy mi fakasz-

szunk-e vizet a sziklából, akkor kihagyják Istent a számításukból: a szeretetét és kegyelmét, s azt a látszatot keltik, mintha ők lennének azok, akik a vizet fakasztják – magyarázza, majd kifejti: Lehet, nem is tudják, miben vétkeztek az Úr előtt.

S mi tudjuk, Felvidéken szolgáló református lelkészek, hogy miben vagyunk vétkesek? Érezzük és látjuk pontosan, hogy amikor hibázunk, tévedünk, vétkezünk, elengedünk dolgokat, akkor mi az, ami életünkben a megfeddés, s Isten ítéletét hordozza önmagán? – tette fel a kérdést célirányosan hallgatóságának a püspök. Az ember sokszor nem is tudja, miben vétkezik. Nem is látja pontosan. Sokszor annyira téves az elgondolásunk, hogy a mi cselekedetünk Istennek az ítélete alatt áll.

A kishitűség ára

Elmondja, Mózes és Áron kishitűségük miatt nem mehetnek be az ígért földjére. Ez egy komoly büntetés a számukra – konstataulta Géresi Róbert, majd hozzátesszi: Hány éve tartanak már az ígért földje felé, s egy félreértelmezett liturgia, s egy nem teljesen odaszánt szív azt az ítéletet vonja maga után, hogy nem mehetnek be az ígért földjére.

„Az Újszövetségnek az üzenete viszont az, hogy Isten kegyelme, hatalma, szeretete azokat a bűnöket és vétkeket is meg tudja bocsátani, amit mi talán észre sem veszünk. Krisztusban van megbocsátás, kegyelem, örök élet. Ne lázadjunk! – szólította fel szolgatársait a püspök, ugyanakkor nem titkolva elmondta: ő maga is sokat panaszkodik, majd feltette a kérdést: De van okunk a panaszra, a lázadásra, amikor a halálból vagyunk megszabadítva? Amikor az üdvösség irányába vezet Istennek a szeretete?

Ez adjon számunkra reménységet és hitet, hogy hatalmasabb Isten szeretete minden egyes emberi dolognál. Mi pedig ennek megélő, megtapasztalói és hirdetői lehetünk ebben a világban” – üzenté áhítatának végén Géresi Róbert püspök.

Kovács Krisztián

A megfontolandó gondolatok után **Kovács Krisztián** a Debreceni Református

Hittudományi Egyetem szociál-etikai és egyházzsociológiai tanszékének a docense tartott előadást „A jelenkor szexuális ideológiai kihívásai a keresztyén tanítás tükrében” címmel.

Előadásának elején elmondta, hogy ha szexuáletikáról beszélünk, s ezt egy sajátos etikai módszertannal tesszük, akkor különbséget kell tenni az ideológiai kihívások között, s azok között a tapasztalatok, jelenségek között, ami mindenféle ideológiai háttér nélkül érdekel bennünket.

Ideológiai harc?

Feltette a kérdést, hogy valóban ideológiai harcról beszélünk-e ezzel kapcsolatban, majd hozzátette mintegy figyelemztetesként: ő ezzel óvatosan bánná.

„Tény és való, hogy a mai szexuális küzdelemben, harcban, megújulásban nagyon sok az ideológia. Merem remélni, hogy akiknek komoly keresztyén elköteleződésük van, de valamilyen oknál fogva mégiscsak a saját nemükhöz vonzódnak, vagy szexuális dezorientációban szenvednek, azok nem az ideológiának köszönhetően állnak meg előttünk, hanem a sajátos élethelyzetükkel. Bölcsen meg kellene különböztetni a jelenséget az ideológiától, attól, ami a személyes életsorsukat jelenti” – hangsúlyozta bevezetőjében az előadó.

Mintegy figyelemztetesként utalt arra, hogy a keresztyén etika, illetve a keresztyén egyház ezt a témát megfontolt józansággal, ugyanakkor egy saját vélemény és meggyőződés felvállalásával közzelítse meg.

„Nem vagyok annak a híve, hogy rajongással, hűséggel, engedelmisséggel kitárjuk a kaput mindenféle ideológiának és útszéli filozófiának. Elsőként nagyon fontos lenne megfogalmazni saját magunknak, mi mellett és nem mi ellen akarunk érvelni. Az LMBTQ-harcban ne azt lássuk meg, hogy ki az ellenség, kire kell lövöldözni, hanem azt, hogy mik azok az alapvető keresztyén értékek, bibliai normák, etikai mértékek, amik mentén tájékozódunk. Az érem másik oldala viszont az, hogy meg kell látnunk, szükséges elfogadnunk a másiknak a sajátos véleményét.”

Kifejtette, hogy sok esetben nem a szexuális szabadság áll az LMBTQ-törekvések mögött, bár ott van ez is, hanem egyfajta jogi küzdelem, hogy ugyanolyan jogokat kapjanak bizonyos helyzetekben ők is, nem feltétlenül az egyházi házasságkötésben, hanem a munkahelyen, a társadalomban, a kultúrában, amit az

LMBTQ-t nem követő emberek is megkapnak.

„Van e mögött a részükről egyfajta igazságkeresés is. Abban bízok – több kollégámmal együtt a teológián –, hogy ez most egy hóbot, illetve divat, egy olyan politikai-jogi küzdelem, amely egy idő után el fog csendesedni, s visszatér a régi kerékvágásba a világ. Az ideológiának ugyanis ez a sajátossága: feltörekşenek, majd egy idő után elcsitulnak. Nem feltétlenül kell olyan hangosan ugatnunk, hogy az ugatás tovább tartson, mint az ellenség, aki elmegy a házunk előtt. Itt is egyfajta józan megfontolást tartok észszerűnek” – fogalmazott Kovács Krisztián.

Az előadó figyelmeztetett arra is, hogy komolyan kell vennünk a valóságot elsősorban azért, hogy a szexuális normák, viselkedés-orientációk ne minden esetben mumusként, ellenséggént jelenjenek meg a számunkra, hanem olyan dolgokként, amelyek valóságosan a társadalmunkban vannak jelen, függetlenül attól, hogy az nekünk tetszik vagy nem.

Sajátos keresztyén meggyőződésünk legyen

Előadásában elmondta, egyfajta kritikai távolságtartást lát észszerűnek a jelenlegi ideológiai háborúval szemben. „Ha mi is ideológiát csinálunk a keresztyén meggyőződésünkéből, akkor veszít az erejéből. Mi nem ideológiának hiszünk, s nem ilyen-olyan ideológiák mentén fogalmazzuk meg a szexuális normáinkat, hanem a sajátos keresztyén meggyőződésünk szerint, amely mögött Isten- és hittapasztalat, illetve személyes Krisztus-kapcsolat van.

„Amit fontosnak tartok ebben a kérdésben, hogy ne egy anti-LMBTQ ideológiát fogalmazzunk meg, hanem a személyes hitünkéből fakadó házasság tanítását, vagy házasság-mércét”. Hangsúlyozta, ha egyházként közelítjük meg a témát, akkor fontos kiemelni, hogy van-e egyfajta különbség a jogi- és társadalmi, egyházi és teológiai vélemény között, de az elfogadás és igazolás között is.

„Arra gondolok, hogy ha egy adott társadalom, vagy kormány elfogadja például a meleg házasságát, az nem feltétlenül jelenti azt, hogy ez ellen az egyház készakarva tiltakozzon, hiszen ez egy különálló területe az életünknek. Amit a jog ratifikál, elfogad, azt az egyház nem minden esetben kell, hogy kötelezőnek tartsa magára nézve” – fogalmazta meg véleményét előadásában.

Kifejtette, attól, hogy van abortusz vagy eutanázia, nem biztos, hogy abban az országban az egyház ebben a kérdésben kudarcot vallott. A szekularizációnak az a következménye, hogy a vélemények, etikai orientációk szempontjából különálló terület a társadalom, a jog és az egyház. Az más kérdés, hogy milyen narratívával, véleménnyel állunk meg egy ilyen kérdés mellett? Nyilván meg kell szólalni és kell véleményt is formálnunk, de ez nem jelenti feltétlenül azt, hogy ez automatikusan átszüremkedik majd a jogba – mondta többek között Kovács Krisztián.

Balog Zoltán püspök

A témával kapcsolatban kifejtette meglátását **Balog Zoltán püspök**, a Magyarországi Református Egyház Zsinatának lelkes elnöke, „Az egyházi társadalom az LMBTQ-ostromban” címmel jelzett előadásában.

Mint mondta, van egy hivatalos állami politika, ami néhány vadhajtással szembe megy, azaz azzal az ideológiával, amely megpróbálja az emberiség jövőre nagy kérdésévé tenni a nemek, a nemiségnek ezt a fajta társadalmi megítélését.

„Miközben az mindig is egy nehéz kérdés volt, hogy a következő generáció kisgyermekkorától kezdve hogyan is találja a saját nemi identitására, ami a születésben adott, eközben ebből olyan módon ideológiát csinálni, amivel részben azokat a szellemi-lelki erőket lekötjük egy rossz irányba, amiket más irányba kellene fordítani, azt nem tudom másképp megfogalmazni, mint hogy az egy démonikus dolog, ami így vesz körül bennünket.

Nem azokra a gyermekekre és fiatalokra gondolok, akiknek ilyen gondja van (vagy nem tudták, hogy van, de elmagyarázták nekik, hogy van egy ilyen gondotok), hanem azokra, akik ezt gerjesztik.”

Áldozatok és tettesek

Kihangsúlyozta, mindig különbséget kell tudni tenni ennek az ideológiának az áldozatai és tettesei között. „Ez egy nagyon lényeges különbségtétel. Nem úgy

menni szembe ezzel az üggyel, hogy elmondjuk azt az egyetlen szót, hogy bűn, hanem megpróbáljuk megérteni, hogyan került ez a mai közéleti, ideológiai küzdelemnek a középpontjába, amely csak mérgezni tudja azokat is, akiknek ez a gondja, de azokat is, akiknek meg nem.”

Balog Zoltán elmondta, rendeztek egy nagy nyilvános vitát ezzel a témával kapcsolatban a magyarországi református lelkészek számára, amelyre nagyon sok lelkész eljött, ami azt bizonyítja, ott van a világunkban ez a kérdés.

„Nagyon nehéz megtalálni azt az egyensúlyt, hogy ne dugjuk a homokba a fejünket, ugyanakkor ne menjünk fel arra a színpadra, ahol – képtelenek szólni – szeretnének velünk, az úgynevezett konzervatív keresztyénekkal megvívni, akik még ragaszkodnak ahhoz, hogy van egy hitvallásos és egy bibliai tanítás.

Valami démoni

Balog Zoltán kifejtette, valami demont lát ebben. Ha nem foglalkozunk vele, az a baj, ha foglalkozunk vele, akkor meg az a baj. Ha nem foglalkozunk vele, akkor egy olyan kérdést próbálunk félre söpörni, ami a híveinket egyre inkább fogja foglalkoztatni: mit is kezdünk a nemiségünkkel, nehogy kívülről mondják meg nekünk milyen nemünk van, hanem majd ők eldöntik.

A püspök a legfontosabbnak a hitvalláshoz való ragaszkodást tartja, miközben meglegyen az a lelki gondozói út is, ahogyan egy ilyen gyermekkel szóba állunk erről a kérdésről.

Előadása végén elmondta, örül annak, hogy 2004-ben, majdnem 20 évvel ezelőtt fogalmazta meg a Magyarországi Református Egyház Zsinata állásfoglalását a házasság-család-szexualitás együttes kérdésében. „Ebben nagyon szépen és világosan el van mondva, mi a bibliai tanítás a nemiségről, a családról, a házasságról és a szexualitásról, illetve miként tekintünk a homoszexualitás kérdésére”.

A továbbképző résztvevőinek felolvasta az ide vonatkozó részt a határozatból: „Ezzel a lelkülettel szólnunk korunknak arról a jelenségről is, mely a külön neműek élettársi és az egyneműek tartós kapcsolatát a házassággal egyenértékűnek kívánja feltüntetni.

Ismeretes előttünk, hogy vannak embertársaink, akik öröklött vagy szerzett hajlamként saját nemükhöz vonzódva képtelenek a teremtés szerinti házasságra. Magát a hajlamot erkölcsileg nem minősíti. Ezen testvéreinket lelkigondozói tapintattal fogadjuk, mély emberi drá-

májukat megértéssel és diszkréten kezeljük. Őket az emberi méltóságot sértő mindenfajta diszkriminatív magatartással szemben kötelességünk megvédelmezni.

Mivel azonban a homoszexuális gyakorlatot mind az Ó-, mind az Újszövetség elítéli és azt a házasságtöréssel egyenlő súlyú bűnnek tekinti, ezért egyházunk az ilyen kapcsolatokat elfogadni nem tudja, ezek egyházi megáldását lehetetlennek tartja.

Mindezekből az is következik, hogy az ilyen életvitel vagy annak propagálása a lelkipásztori és vallásitanári hivatással, valamint az e hivatkozásokra felkészítő képzéssel és mindennemű egyházi szolgálattal összeegyeztethetetlen.

A házasság és a család védelme érdekében egyházunk kötelessége tiltakozni az ellen is, ha a törvényhozás a házassággal azonos értékűnek kívánja tekinteni a homofób párok együttélését, lehetővé téve számukra a gyermekek örökbe fogadását.”

Balog Zoltán püspök végezetül tájékoztatásként elmondta, két évvel ezelőtt egy fórumon azt a feladatot kapták a teológiai gyakorlati tanszékei, hogy dolgozzanak ki olyan beszélgetést segítő anyagokat, amely alapjául szolgálja az ilyen fiatalokkal való lelkigondozói beszélgetésnek.

Gondolatvezetésének zárásaképpen – a témától eltérően – egy meghívást is átadott a Szlovákiai Református Keresztény Egyház jelenlévő és nem jelenlévő lelkészeinek, amely egy a 2024. január 27-én, Budapesten tartandó nagy lelkész-találkozó alkalmára szól, a lelkészi hivatás egymással való közösségvállalás útján történő megerősítését szolgálja.

Somfalvi Edit

Somfalvi Edit a kolozsvári Protesztáns Teológiai Intézet tanára a konfirmációi oktatás új lehetőségeire hívta fel a figyelmet. Előadásának bevezetőjében elmondta, húsz évig volt szolgáló lelkész, majd ezt követően kezdett el a teológián tanítani. „Tudom milyen az, amikor olyan munkát kell végezni, ami olyan érzés, mintha aszfaltot kapálnánk, mert

nem nagyon érezzük a sikert” – fogalmazott az előadó.

Mint mondta, már lelkéskorában létrejött egy találkozó, mely arról szólt, hogy meg kell újítani a konfirmációs oktatást. Az előzmények ismertetése után kifejtette: Ennek lényege az új paradigma, vagyis hozzáállás, amelyben hárman vannak: a tanár, a diák és a tartalom. A tanár dolga, hogy megkívántassa a tartalmat a diákkal.

„Nem a tartalom és a tartalom átadhatóságának a kérdéséből indul ki ez az új megközelítés, hanem abból, hogy embert tanítunk, nem tartalmat. Ez a kezdeményezés, amely a kátéoktatáshoz volt gyárilag kitalálva, azért, hogy a 13-14 éveseket tanítani lehessen, azóta már minden bibliaórának és minden óráként megszervezett alkalomnak a beosztása az óraterve lett” – tette hozzá.

Elismerte, nem könnyebb az új, mint a régi, ahol mindenfélét ki kellett találnia a lelkésznek, hogy milyen módszerrel vigye közelebb a tartalmat. A jelenlegi megközelítés lényege hogyan vegye rá az oktató vagy a lelkész a másik embert arra, hogy érdekelje a tartalom. Hol fogja megtalálni a kapcsolódó pontját az illető életének a biblia üzenetének a tartalmával. S ez egy teljesen másféle felkészülést és más megközelítést követel – ismerte el. Rengeteg idő telik el azzal, hogy a lelkész megismerje a csoportot, akivel dolgozik. Az első lépése ennek az új munkarendnek ugyanis az, hogy mindenkinek nagyon jól ismernie kell a csoportját. Tudnia kell, hogy a fejlődésében, gondolatiságában és műveltségében hol tart, de azt is, hogy milyen szociális környezetből jön.

„Egyáltalán nem lehet egy megszokott /klisé/ óratervet készíteni. Mindegy, hogy valaki hány évesekkel dolgozik, az a lényeg, hogy hol dolgozik velük. Milyen az a környezet, milyen készségek és viselkedésszabványok alakulhattak ki, mi az, amit mondani lehet? Hogyan lehet megközelíteni azt a réteget, csoportot, akivel dolgozni kezdünk?” – magyarázta Somfalvi Edit, majd hozzátette, ebben az értelemben a lelkipásztor munkája, mielőtt bárminek nekifogna, imádságos lélekkel kell megismernie a csoportot, akivel dolgozni fog.

Mint mondta, a másik kérdés szorosan összefügg ezzel, mégpedig az, hogy mi érdekli, mi bántja vagy mi frusztrálja azt a csoportot, akivel dolgozni fog. Összességében ismernie kell azokat a kérdéseket, amiket a csoport egzisztenciálisan feltesz. És csak azután jön a Szentírás

megismertetése.

„Ilyekor a lelkipásztor – legalábbis a teológusok bevallása szerint – nagy bajba kerül. Ugyanis nem elég az a bibliaismeret, amit a teológusaink összegyűjtenek. Ugyanis az első két évet megúszásra játszószák, legyenek túl az ó- és újszövetségi vizsgákon. Harmadévben viszont gondjaik lehetnek, hiszen annyira kell ismereni a Szentírást, hogy bármelyik történetet elő tudják venni ahhoz, hogy arra az egzisztenciális kérdésre válaszoljon, amivel azt a csoportot meg lehet szólítani.”

Előadása alatt többször is megismételte, embert tanítunk, nem Bibliát. Amikor megkeressük a megfelelő történetet, ami arra az egzisztenciális kérdésre válaszol, ami abban a csoportban lehet, nyilván keresünk egy nagy átlagot, mert nem lehet mindenkinek az egzisztenciális kérdésére egyenként válaszolni, hanem azt mondjuk, ennek a korosztálynak ebben a helyzetben, ebben a faluban vagy ebben a városban ez lesz a kérdése. Akkor keresünk egy nagyjából megfelelő történetet, hogy arra a kérdésre válaszoljon. De még mindig nem csináltunk semmit, csak azon gondolkodtunk, hogy hol lesz a kapcsolat – magyarázta.

Kifejtette, hogy a legfontosabb kérdés nem a tartalom átadása lesz, hanem a kapcsolat. A kapcsolat az ember és a bibliai történet között, illetve ezáltal az Isten között. Amit mi identitáskereséskor elkezdünk átgondolni a Heidelbergi Káté taníthatóságának az okán, az végül is oda vezetett, hogy megjelenhetett az Együtt a hit útján kötet, amelyet mi tankönyvként használunk a katekézis oktatásban.

Amikor minden korcsoportnak megvan a maga egzisztenciális kérdésköre, akkor ehhez ki kell gyűjteni az analóg bibliai történetekből minél többet, hiszen különböző helyen és különböző körülmények között mást kell tanítani, s mást kell használni ahhoz, hogy a korcsoport, a tagok és a Szentírás között és a Szentírás által az Isten és az ő népe között valós kapcsolat jöjjön létre.

Paradigmaváltás

Elmondta, hogy náluk Erdélyben a konfirmációoktatás egy paradigmaváltáson ment keresztül, hiszen a kikonfirmálás volt a megfelelő szó arra, hogy mit csináltak konfirmáláskor. „Odakényszerítettük a gyermekeket a konfirmálásra, s megtanítottuk velük a konfirmációs anyag tartalmát – elméleti szövegeket, a Heidelbergi Kátét, egyháztörténelmet,

énekeket, stb. – s amikor eljött a vizsga, levizsgáztak, lekonfirmáltak, azaz megáldottuk őket, majd szétszaladtak, mert túl voltak mindenen” – foglalta össze röviden a konfirmációval kapcsolatos tapasztalatot.

Rákos Loránt püspökhelyettes, a továbbképző moderátora

„Mi ennek véget vetettünk, s azt mondtuk, a konfirmációs vizsga az egy belépő, nem pedig kilépő. Az a negyven valahány kérdés, amit meg kell tanítani a két év alatt, azt megelőzheti a kiskáténak, a vallástörténetnek, a gyülekezet lokális történetének a megtanítása. A lelkésznek és ezt is abból a szempontból, hogy az adott kérdés hogyan építi Isten és a fiatal kapcsolatát. Nem a kérdést kell megtanítani, hanem a kérdés által felvetett egzisztenciális problémát és a gyermek életét kapcsolatba hozni” – magyarázta az előadó, amit azzal egészített ki, hogy ezért nagyon nehéz megírni az óraterveket.

Előadásában többször is megismételte, hogy paradigmaváltás van a konfirmációs oktatásban. A konfirmálás az a belépő a gyülekezeti életbe. Addig tanulgat, készülget és a hitvallásával megerősítést kap arra, hogy ő is a szövetség tagja, úrvacsorázhat és elkezdheti a kemény munkát, az önálló tanítványságot. Akkor kezdi igazán felelősen a saját maga hitének építését. – Ezt levettük a lelkészek válláról. Nem a lelkészek felelősek azért, hogy a gyermek vagy a fiatal mennyire jár hitben. A lelkésznek valójában a környezetet kell biztosítani, hogy hol járhatson hitben. De nagyon tudatosan úgy készítjük a teológusainkat és a jövőbeli lelkészeinket, hogy az ő felelősségük a környezet és a tiszta tanítás. De egyébként vissza kell adni a gyülekezetté váló fiatalok és felnőttek felelősségét az önmaguk hitéletere iránt.

Somfalvi Edit többek között elmondta, nem az egyház és a lekipásztor felelős a fiatalok hitéért vagy hitetlenségükért. Ennek a ténynek az oktatásban, nevelésben ki kell derülnie, ezért mindig javasoljuk, hogy amikor az első órákat tartják, akkor igyekezzenek abba a

családokat is bevonni, de szervezzenek szülői alkalmakat is, ahol ezek a beszélgetések megtörténhetnek, s ahol elmondja a lelkész, hogy ebben kinek mi része van. A szülőknél nem csak a megfelelő étterem lefoglalása a feladata a fiatal konfirmálásakor, hanem a fogadalmá szerint az, hogy mindent megtegyen, hogy gyermeke önként tegyen vallást hitéről.

Görözd Zolt

Görözd Zolt a Selye János Egyetem Református Teológiai Karának Rendszeres és gyakorlati teológiai tanszékének vezetője a Szlovákiai Református Keresztény Egyház konfirmációs értelmezését és gyakorlatát ismertette.

Előadása elején elmondta, sarkalatos kérdés, hogy miként értelmezzük a konfirmációt. A dunaszerdahelyi gyülekezetben, ahol szolgál, életfontosságú eseménynek tartják. „Valóban az, nemcsak azért, mert akkor többen ott vannak a templomban, s megjelennek a szülők és a keresztszülők, hanem azért is, mert ez az egyházi gyakorlatunkban egy olyan pont, amely mindig is jelezte, hogy az egyházunk mit tanít, milyen irányba halad, s hogyan építi fel a gyülekezetet” – magyarázta.

Konfirmáció – hitvallás és fogadalomtétel?

„Fel kell tennünk a kérdést, mi is a konfirmáció. Egyre több helyen hallani arról, hogy redukálni kellene, hogy az ne legyen hitvallás és fogadalomtétel, azzal érvelve, úgysem tudjuk komolyan a hitre nevelnünk a fiatalokat, a fogadalmuk pedig szinte nevetséges. Halasszuk el a konfirmációt későbbre vagy pedig redukáljuk az elvárásrendszer? Akkor mitől konfirmáció a konfirmáció – tette fel a kérdést, majd azzal folytatta, számunkra a konfirmáció az egyben hitvallás és fogadalomtétel is. Megvalljuk a hitünket egyénileg, önként és fogadalmat teszünk arra, hogy Jézus Krisztus követője leszünk és a Szentlélek által vezetett egyháznak a vonalára ráállva és együttműködve holtig hűséges, engedelmes áldozatkész tagjai leszünk.

Mint mondta, a liturgiát nem szabhatjuk személyhez, attól, hogy nem tudja felfogni, attól még a liturgia teljesen rendben van. Ezért nem változtatjuk meg sem az úrvacsorát, sem a keresztséget, ami felülről adatott, s mi igazodunk ehhez. Ehhez kell egyfajta szint elérése is – konstataulta Görözd Zolt.

„De mi az a szint? Ha hitvallás, akkor hitre jutás, amit azonban emberileg nem tudunk szavatolni, ha viszont leteszünk arról, hogy a hitre jutás alkalma a konfirmáció, akkor magunk alatt vágjuk a fát. Ha a tanítványságnak semmi jele sincs a gyermekekben, akkor botorság azt gondolni, most még nem tanítványok, de ha lekonfirmálnak, akkor majd el kezdenek járni a templomba és majd igazi tanítványokká válnak. De nem. Viszont miért ne bíznánk Isten Szent Lelkére az ügyet, ugyanis nem mi vagyunk a garantálói annak, ami történik. Kérdés az is, hogy valóság vagy színjáték-e az, ami zajlik a konfirmációval kapcsolatban.

Min áll vagy bukik a konfirmációs oktatás?

Megemlítette Molnár Miklós könyvét, amelyben arról ír, hogy mi lenne a konfirmációs felkészítés célja, s arra teszi a hangsúlyt, hogy a felkészítésen vagyunk együtt, s nem órák, hanem foglalkozások vannak. Ebben benne van az ifjak és a szülők megkeresése is, de amit tapasztalunk lehangoló, ettől függetlenül a mi dolgunk a missziói parancs alapján is: Menjetek el utánuk.

Kifejtette, szükséges egy olyan pneumatikus közösség kialakítása a konfirmációs felkészítés alatt a lelkéssel és egymással, ami hasonló egy istentiszteleti közösséghez. Ha Bibliaolvasó közösséget akarunk nevelni, hitre és egyháztagságra is, akkor be kell őket vezetnünk az egyházi életbe. Ezt követően jön az egyházunk tanításának és történetének a megismertetése, a dogmatikai, hitvallási rész és a fiatalok lelki gondozása.

Görözd Zolt azonban emlékeztetett arra, hogy ezzel szemben a gyakorlatunk egy frontális tananyag átadása, ahol a lelkész beszél, a fiatalok hallgatnak, de a végén adatokat kérünk tőlük. Hiába tanítjuk az utolsó ítéletet, hogy ha nincs bennünk várakozás, félelem, lelkiismeretfurdalás vagy nincs kapcsolatunk az azal az Úrral, aki visszajön. A megtanultak csak pusztán adatok lesznek, amelyeket elfelejtene.

Mint mondta, mi a te egyetlen vigasztalásod, ki a közbenjáró, mit kell tudni róla kérdéseken áll vagy bukik manap-

ság a konfirmációs oktatás. „Tudva a jelenlegi gyakorlatot, fontos tudatosítani, ne görcsölgünk be a nehézségeken, de jól esik a lelkészeknek felháborodni a gyermekek érdektelenségén, a szülők gondatlanságán, hogy nem járnak templomba. De ez egy kicsit hamis” – tette hozzá.

Elmondta, nagyon fontos az imádságos lelkület a gyermekért, a szolgálatért. Ha imádkozunk valakiért, akkor már nem ellene, hanem érte és értem is imádkozom. Fontos a szeretetteljes elfogadás, nem neheztelni a gyermekre és a szülőre, akkor sem, ha a legostobább kifogásokat vonultatják fel, miért nem küldi gyermekét a konfirmációs oktatásra.

Beszélt az elvárásrendszeréről is. Kifejtette, tudatosítanunk kell, hogy a konfirmáció az egy állomás. A fogadalmat tettek nem kész emberek, hanem a hitüknek az állomásán vannak, s hiszszük, hogy Isten vezeti őket, s azt is, hogy továbbra is ő fogja a kezüket és vezeti őket. Rudolf Boren azt mondja, hogy a prédikáció az öröm forrása. Munkálkodjunk ki magunkban, hogy a konfirmációs találkozó is az öröm forrása legyen.

A lelkésztovábbképzőt megtisztelte **Zán Fábíán Sándor**, a Kárpátaljai Református Egyház püspöke, aki bemutatta

Zán Fábíán Sándor püspök

az idén megalakulásának centenáriumát ünneplő egyházkerületét. Beszélt az elmúlt száz esztendő árnyoldalairól, de arról is, hogy voltak ennek az évszázadnak bizakodásra okot adó korszakai is, kiemelten az elmúlt harminc év, amelyről úgy fogalmazott, hogy az az áldásoké volt. Viszont a legújabb kor kihívásai, az általános létbizonytalanság, a most zajló háború, mind-mind együttesen megtizedelték a magyar közösség egészét, így a reformátusokat is. A háború miatt a reformátusok mindegy harmada elmene-kült külföldre, viszont bíznak abban, hogy minél hamarább elérkezik a változás, a béke ideje.

A halál után is van reménységünk
„Sokan úgy vélik, a halál után nincs

reménység. Nekünk viszont van. Ez az üzenet túlmutat mindenben. Bizakodom abban, hogy a gyökerek erősek és még tudunk hajtásokat hozni, de ha az Úrnak más lenne is a terve velünk, akkor is hiszek abban, hogy majd kiárad az Úr lelke, s az elhalt csontok, porok, gyökerek, kihajtanak s olyanok lesznek, mint a csemete” – fogalmazta meg reménységét a jövőre nézve Zán Fábíán Sándor püspök. /A lelkésztovábbképzőn elhangzott gondolatainak részletesebb ismertetése a későbbiekben lesz olvasható./

A lelkésztovábbképző harmadik napjának délelőttjén lehetőségük nyílt a lelképásztoroknak arra, hogy az elhangzott témákkal kapcsolatban elmondhassák a meglátásukat, vagy akár ajánlásokat fogalmazzanak meg az egyház vezetése felé.

Reggeli áhitatot tartott Tanító Péter és Ficzer Tamás, az esti imaközösséget Vírág Szilvia és Molnár Miklós vezette.

A lelkésztovábbképző Egyházunknak a Kulturális és Közművelődési Központtal való közös szervezésben valósult meg a magyar kormány támogatásával.

Iski Ibolya/www.reformata.sk
Fotó: Molnár Sándor

Emlékezz vissza....

XVI. rész

Az éjszakai utazásunk alatt megtörtént a határellenőrzés és kora reggel érkezünk meg Zürichbe a főpályaudvarra. Városnézésre nem volt idő, megvettük a Bernbe szóló jegyeket, s felszálltunk az oda induló vonatra. Már a Zürichbe tartó vonatból is csodáztuk a hajnali fényben ragyogó tiroli tájat, majd, az átszállás után, Svájc hegyeit

és rendezett városait mindaddig, amíg nem jött a kalauz, aki jegyeinket ellenőrizve közölte, hogy majd 100 dolláros bírságot kell fizetnünk, mert nem jó vonatra szálltunk. Mi bizonygattuk, hogy Zürichből Bernbe szóló jegyet kértünk és kaptunk. Ezzel nem volt probléma, de mi nem tudtuk, hogy van egy vasúti elágazás Burgdorfon keresztül, amely többlet kilométereket jelent, s így magasabb árat is. Magyarázatunk, hogy először járunk Svájcban, a keleti blokkból jöttünk, s az említett bírság zsebpénzünk harmadát jelenti, a kötelességtudó kalauz az előírások szerint járt el, kifizettette velünk a bírságot. Hiába, a svájci pontosság az ebben is megnyilvánul. Még azt sem mondhattuk, amit Ludas Matyi mondott Döbröginek, hogy háromszor hajtjuk be rajta az elszenvedett sérelmet. Örülhettünk, hogy egyáltalán kiutazhattunk Nyugat-Európába. Azért duzogva szálltunk ki a vonatból Bernben, indultunk az autóbusz pályaudvarra. Nem volt nehéz megtalálnunk, s egy üvegfallal körülvett helységet találtunk, ahol jegyet árusítottak. Csak az

ajtót nem láttuk. Értetlenkedve kezdtük körüljárni az üveg helységet, amikor az üvegfal váratlanul kinyílt. Önkéntelenül is hátra léptünk, s ezzel egyértelmű lett, hogy olyan helyről érkezünk, ahol még nem találkozhattunk fotocellás ajtóval. Később mi is jót nevettünk, amikor elképzeltük, mit gondolhattak a körülöttünk levők, látva első találkozásunkat az önműködő ajtóval. A nap még tartott további meglepetéseket. Svájcban a posta működteti a helyközi járatokat, s mi is egy ilyen postabuszra szálltunk fel, megkérve a sofőrt, hogy szóljon majd

A kolbász áron barátunkká lett kutyus

Herrenschwanden községben, ahol várnak minket. A Berntől 6 km-re található községben laktak Pándy Árpád szüleinek ismerősei, s a tervek szerint ott lett volna szállásunk pár napra. Miközben mi a tájat néztük, azt vettem észre, hogy kifelé menet egy faluból a Herrenschwanden falunévet pirossal áthúzva látom. A sofőr elnézést kért, s mondta, hogy a cégállomásnál megfordulva majd visszahoz bennünket. Miután megkérdeztem a következő falu nevét, s közölte, hogy Kirchlindach, mondtam

Willi Fuchs lelkész Alfréd és Erica Egli-Salm, Balla Péter és én

nem gond kiszállunk, mert ott is van ismerős, az Egli-Salm házaspár. Csodálkozva nézett ránk, soha nem jártunk még itt, de falvanként vannak ismerőseink. Kirchlindachban, miközben kerestük a nevezett házaspár családi házát, egy jól megtermett berni pásztorkutya futott felénk ugatva. Első reakcióként az elemőzsiás táskából egy darab füstölt kolbászt adtunk neki, s ettől mindjárt barátságossá vált. A községben szinte sehol nem volt kerítés a családi házak és a hozzájuk tartozó kertek körül.

Ez sokat elárult a lakók erkölcsi színvonaláról. Az egyik ház előtt, egy kis asztalon tojások voltak kirakva, s mellettük egy kis fonott kosárkában pénz, amit az elvitt tojásokért fizettek a vendők, anélkül, hogy a tulajdonossal találkoztak volna. Igazi falusi önkiszolgálás! (Ez nálunk is működne az „Amit a szem meglát, a kéz nem hagy ott!” alapon. Azaz rövid időn belül nem lenne sem tojás, sem fonott kosár, de még kisasztal sem.) A létező szocializmus valóságában született ember számára az akkori Svájcban tapasztalt társadalmi együttélés szokásai kétségtelenné tették, melyik a jobb rendszer. Az ismerősök családi házához érve sajnálattal láttuk, hogy nem tartózkodnak ott-hon. Egy svájci a munkanapon, munkahelyén van. Mintegy félóra várakozás után már indultunk a buszmegállóhoz, amikor személyautó állt meg a ház parkolójában, s Erica asszony szállt ki. Bemutatkoztunk, s meglepődött, mert tudott érkezésünkről, s arról, hogy a szomszéd faluban kell megszállnunk. Ettől függetlenül behívott minket, majd felhívta az ismerősöket. Nem sokkal később megérkezett Herrenschwanden asszony, s megbeszélték, hogy ha már így alakult, akkor maradjunk Kirchlindachban, s majd a Pándy család ismerősei szervezik további programunkat. A nagyszerűen berendezett lakásban a vendégszoba állt rendelkezésünkre, s reggelit, vacsorát kaptunk, csak egy gond volt. A háziak vegetáriánusok voltak, amit mi a keleti tömbben nem nagyon ismerünk. A vacsora után szobánkban a magunkkal hozott szalonnával és kolbással egészítettük ki étkezésünket. A nagyon is mozgalmas nap után még nem sejthettem, hogy a Mindenható az Egli-Salm házaspárral egy olyan meghatározó kapcsolat útján indított el, amely kapcsolat sok-sok áldást jelentet a későbbi évtizedek során családom és gyülekezetem számára.

CsL

- Folytatás következik -

Isten hozott!

Ahány érkező, annyi élethelyzet, gondolat, küszködés és teher. Mindenki hozza magával mindazt, amit egy héten át magába gyűjtött, ami megérintette az életét. Vagy már jó ideje meghatározója gondolatainak. Jót és rosszat. Örömeiket és harcotokat. Sok-sok kérdést, amire választ vár, mert a napok vagy éppen évek teltével rájöhetett, hogy vannak dolgok, amik csupán csak emberi erőfeszítéssel nem oldódnak meg. Hozza az elkezdett és megszakadt imádság-foszlányokat, melyekről érzi, várja a lelke mélyén, hogy jó lenne folytatni, befejezni, áment mondani.

És megkapni rájuk a megnyugtató válaszokat.

Mindenkit Isten hozott. A Lélek munkálta jöttét, érkezését, ebbe az irányba fordulását. Hogy hogyan és milyen formában? Az Úr titka ez. Épp ezért nem is tudunk pontos válaszokat adni, csak annyit, hogy érezzük a vonzást. Azt, hogy jönünk kell. Azt, hogy itt, ezen a helyen végre minden más. Más, mint ami egész héten át körülvesz minket, életünk és a világ számos helyszínén. Ahol kényszerű beletörődéssel visszük, hajtjuk, tesszük, tapossuk, ami ránk bízott. És közben már alig-alig jut rá idő, hogy a lelkünkkel is foglalkozzunk, mert sietni kell, időre megyünk, intézünk, tele a naptárunk, a szenttelen időpontok nem hagynak lassítani.

Épp ezért, ehhez a rohanáshoz szokott életünkben külön is rá kell hangolódjunk a templomra. Az istentisztelet nyugal-

mára, békéjére és méltóságára. Talán már a készülődésnél, az ünneplő ruha kiválasztásánál elkezdődik mindez. Vagy még korábban, már az ébredésnél... És a zoltáros biztatása, mint valami hívogató harangszó mindegyre ismétlődik a szívben: „Örvendezek, mikor mondják nékem: Menjünk el az Úr házába!” (Zsolt 122,1)

Sok kérdést hozunk, sok élethelyzetet, amelyek ránk telepednek, minket jellemeznek. Sok bennünk lakozó, lelkünket feszítő gondolatot, megoldásra váró körülményt. Mennyi minden összegyűl egy emberi szívben... Aztán persze nem is tudjuk ezt mind elmondani, elsorolni, túl rövid hozzá a csendes imádságra biztosított kevéske idő. Vagy maga az istentisztelet.

Ezért inkább csak esetlenül, tévován odahelyezzük ezt a megoldásra váró gondolat-köteget az Úr lábai elé. Hiszen Ő tudja, mit hordozunk, mit cipelünk, mi körül időznek gondolataink. Tudja és épp ezért elkészíti számunkra azt a személyes üzenetet, amivel válaszol, amit a szívünkre helyez. Amivel megszólít, gyógyít és megbékéltet.

Így lesz Istennel történő találkozás az istentisztelet, közösségi térben, a gyülekezet közösségében, a templom-végvárában. És reménység szerint, távozáskor ennek az öröme, áldása és csodája ott fénylik az arcunkon. Majd pedig minden egyes nap, egyéni csendességünkben.

Fábián Tibor

Izrael – Ország? Nemzet? Gyülekezet?

A bölcsesség kezdete az Úr félelme.
(Zsoltárok könyve 111,10)

Az emberiség egy része iszonyodva hallotta és nézte, micso-da állati kegyetlenséggel gyilkoltak Izraelben csecsemőket, gyermekeket, öregeket a magukból kivetkezett terroristák, akiknek ezért tekintélyes pénzösszeget ígértek, s ha elesnének, akkor családjuk kapna havonként olyan anyagi támogatást, amelyből munka nélkül megélhetnek.

Ha valaki azt gondolta volna, hogy ezeket a terroristákat egyértelműen elítélik, az nagyot tévedett. Látjuk, hogy nemzet-közi szervezetek vezetői tessék-lássék mondanak elítélő szava-kat, de következő mondatukban már a zsidó államot okolják a történelemért. Lássunk néhány példát.

- Az ENSZ főtitkára miután elfogadhatatlannak mondta a terroristák tetteit, hozzátette, hogy ezt az 56 éves megszállás vál-totta ki.
- A szlovák köztévé híradójának bemondója elmondja, hogy Izrael csak 75 éve jött létre az arabok elűldözésével, koráb-ban nem létezett.
- Ustrula von det Leyen Izra-elt támogató nyilatkozata miatt az Európai Unió több száz alkalmazottja tiltako-zott az elmúlt napokban, ahogy a Neue Zürcher Zeit-ung 2023. október 23-i tu-dósításában olvasható.

Vajon mit tudnak bizonyos emberek Izraelről, mennyire rendelkeznek valós ismerettel a zsidó nép újkori országának 75 éves történelméről? Mi, ke-resztyének, milyen lelki-szel-lemi háttérrel látjuk az ese-ményeket? A Példabeszédek könyve így tanít: „Az Úr félel-me az ismeret kezdete, a böl-csességet és intést csak a bo-londok vetik meg.”

Lássuk, hogy Isten ígéje alapján mit kell tudnunk ke-resztyénként Izraelről!

1. Izrael nem emberi erővel létrehozott állam, hanem Isten által Ábrahámnak ígért földterület, amelyen Isten akarata szerint az egyiptomi fogság után az Úr választott népeként telepedhetett le a zsidó-ság. Nem nemzetként, hanem Isten választott népe-gyüleke-zeteként. Állammá Krisztus előtt a 11. században formáló-dott, Saul, Dávid és Salamon uralkodása alatt. Salamon fia idejében Kr.e. 922 az állam északi (Izrael) és déli (Júda) királyságra bomlik. Isten iránti engedetlensége következménye-ként Kr.e. 722-ben az északi királyságot az asszírok foglalják el, majd a babiloniak szüntetik meg Júdeai Királyságot 597-től a babilóniai fogság idején 70 évre. Az elhurcoltak helyére Ba-bilónia királya idegen népcsoportokat telepített. A fogságból való visszatérés után egy ellenséges lelkiületű szórványpép, leromlott termőföldű, még mindig romos falvak, városok fo-gadták a hazatérő zsidóságot. Az azt követő időszakban Nagy Sándor birodalmának része, majd Kr.e. 37-ben a Római Biro-

dalom tartománya lesz Hasmoneus királyságként, több-ke-ve-sebb függetlenséget élvezve. Ezt a függetlenséget a Szeleukida királyság elleni felszabadító háborúban (Kr.e. 168-165) vívják ki a Makkabeus testvérek vezetésével. Ebben az időszakban uralkodó Nagy Heródes nagyszerű épületeket emel, felújítja a jeruzsálemi templomot. Jézus tanítványai is felhívják az Úr figyelmét erre. Jézus válasza 33-ban: „nem marad kő kö-vön...”. A 66-ban kitört zsidó felkelés leverésekor 70-ben Titus római katonái felgyújtják és lerombolják a templomot, majd a Bar Kochba lázadást követően (132-138) Jeruzsálemet lerom-bolják, Júdea zsidóságának egy részét eladják rabszolgának, másik részét kitiltják az ország területéről, s jelentősebb zsidó népesség Galileában marad meg. Hadriánus császár Jeruzsá-lem helyén római várost épített Aelia Capitolia néven, betiltja a Tóra tanítását, és a területet Palesztinának nevezi át. Az itt élő pogány lakosság a 7. században kerül arab fennhatóság

alá, és veszi át az iszlám val-lást. A zsidók majd' 2000 évig élnek szétszórta világ népei között, tudva, hogy a Minden-ható a próféták által megígérte a visszatérést, mint Ézsaiás könyve 35. részében.

A 19. század második felében indul meg a zsidók visszatele-pülése, földterületek vásárlá-sával. Ezek a területek a török uralom idején gyéren lakott, nagyon leromlott, legelőnek is alig használható gazdasági területek voltak. A kialakuló közösségek munkájának ered-ményeként, ismét termőterü-letek lettek. Európában, a Bu-dapestben született Teodor Herzl munkája nyomán Báz-elben létrejön a cionista mozga-lom „Ha akarjátok, nem mese!” jelmonddal. Újabb lökést ad a visszatelepülésnek az ún. Balfour-nyilatkozat 1917-ben, melyben az angol kormány miniszterelnöke, a kormány

nevében, támogatásáról biztosítja a zsidó állam létrejöttét. Az első világháborút követően, angol fennhatóság alá kerül Palesztina, ahova egyre nagyobb számban érkeznek az euró-pai üldöztetések elől menekülő zsidók. A megvásárolt terüle-teken eredményesen gazdálkodó zsidó telepésekre egyre többször támadnak a körülöttük élő arabok, s így önvédelmi csoportokat kénytelenek létrehozni. Végül az ENSZ 1947-es közgyűlésének határozata értelmében, egy arab és egy zsidó államnak kellett volna létrejönnie. A zsidó vezetők megkezd-ték az államszervezést, de a környező arab államok elzárkóz-tak ettől, s az ENSZ által meghatározott határidő, 1948 május 14-én kikiáltott zsidó államot két nap múlva megtámadták a megsemmisítés szándékával. Az új állam területén élő arab lakosságot felszólították a támadók, hogy hagyják el a terüle-tet, mert különben úgy járnak el velük szemben, mint a zsi-

dókkal. Ekkor keletkeztek az ún. palesztin menekült táborok az Egyiptomhoz tartozó Gázában, Jordániában, Szíriában és Libanonban. Izraelt nem tudták megsemmisíteni, de 1967-ben Nasszer, akkori egyiptomi elnök, szövetségre lépve Szíriával és Jordániával, lezárja Izrael határait, minek következtében kitör a hatnapos háború. Ennek eredményeként a zsidó állam hadserege megadásra kényszeríti ellenségeit, óriási területeket foglal el, Sinai félsziget, Golán magaslat, Ciszjordánia. Hat évvel később a nevezett szövetség megtámadja Izraelt (jom kippuri háború), de a kezdeti sikerek után ismét katasztrofális vereséget szenvednek. Bár 1977-ben békét kötnek Egyiptommal, Jordániával, a menekülttáborokban szerveződő terrorista csoportok rendszeresen rakétákkal lövik a zsidó állam területét, véres terrorista akciókkal igyekeznek felhívni a figyelmet magukra. Rendszeres támogatásokat kapnak ugyan különböző államoktól és szervezetektől, de ezt nem helyzetük javítására, hanem fegyverek vásárlására, személyi utánpótlásuk biztosítására használják fel. Számukra nem elfogadható a palesztin-zsidó egymás mellett élés, hanem zsidóság „tengerbe szorítását” tűzték ki célul. Egyes államok óriási propagandát fejtenek ki az „üldözött palesztinok” érdekében, figyelmen kívül hagyva a történelmi tényeket, a gyűlölet elszabadulásának beláthatatlan következményeit.

2. Miből származik a fent említett politikai vakság? Igaz, hogy Európai nagyvárosaiban évek óta merényletek sora mutatja, mi az eredménye egyes vezetők megalkuvásának, valójában érdemi tettek nem következtek.

Hogy mindezt megértsük, nézzük meg néhány vezető politikai hátterét.

- Az ENSZ jelenlegi főtitkára szívvel, lélekkel portugál szocialista volt akkor, amikor a Szovjetunió Izrael-ellenessége jelentette a fő ideológiai irányvonalat. Gázából már 20 éve kivonult az izraeli hadsereg, s azóta a terroristák uralkodnak, állandóan veszélyeztetve Izrael civil lakosait. Jó baloldali szokás szerint, valótlanosságokat állít a főtitkár, amikor 56 éves megszállásról beszél. Kutyából nem lesz szalonna – tartja a magyar közmondás.
- A hírközlő eszközök szerkesztői, bemondói annak az Isten-től elfordult eszmei háttérnek előretolt szereplői, akik anyagi érdekeik alapján ítélik meg a mindennapi helyzetet, s nem tájékoztatnak, hanem propagandát folytatnak. Gyakran nem is rendelkeznek hiteles történelmi ismerettel.
- Az Európai Unió bürokratái ugyanennek a háttérnek válsztottai nagy részben.

Tegyük hozzá, hogy lehetőség szerint, saját elvárataikat juttatják tisztségekhez is.

Példa erre az Egészségügyi Világszervezet vezetője is, aki hithű kommunistából avanszált elő ebbe a vezető tisztségbe.

A keresztyén hitben élő ember azonban az Úr félelmében, a tőle kapott ismeretben él, s látja, hogy a józan eszűek mind aszerint élnek, s az Úr bölcsességét csak a bolondok vetik meg, mert Isten igéje az örök élet beszéde. Tudjuk, hogy aki áldja az Úr választottait az áldott lesz, aki pedig átkozza, az átkozott lesz!

CsL

KERESSÜK MEG A BIBLIÁBAN!

1. „Emlékezzél meg, hogy az én csak egy lehellet, és az én nem lát többé jót.” (Jób 7:..)
2. „Dicsérem az Urat, amíg élek; az én Istenemnek, vagyok.” (Zsoltárok 146:..)
3. „Sok van az ember elméjében; de csak az tanácsa áll meg.” (Példabeszédek 19:..)
4. „Ne vesd meg a te; ne gyalázd meg a te dicsőségednek székét!; ne rontsd meg a te való szövetségedet!” (Jeremiás 14:..)
5. „De ha te a hitetlent az ő útja felől, hogy térjen meg róla, de nem tért meg útjáról, ő vétke miatt meghal, de te a te lelkedet.” (Ezékiel 33:..)
6. „És ő néki: Bízzál leányom, a te hited téged; eredj el békességgel!” (Lukács ev. 8:..)
7. „Azért nem; sőt ha a mi külső emberünk is, a belső mindazáltal napról-napra újul.” (2Korinthus 4:..)
8. „Hogy a iránt tisztességesen viselkedjete, és semmi ne érezzetek.” (1Thesszalonika 5:..)
9. „A rád drága kincset őrizd meg a lakozó Szent Lélek által.” (2Timótheus 1:..)
10. „Hálát adok az én mindenkor, emlegetvén az én imádságaimban,” (Filemon 1:..)

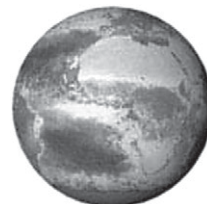
A Károli Gáspár fordítású Szent Biblia alapján összeállította: **Györky Szilvia**, Alsóimihályi. Megfejtéseiket **2023. december 15-ig** lehet beküldeni Szerkesztőségünk címére: postai úton - **Református Újság Szerkesztősége, Hlavná 216., 076 74 Drahnov**, vagy e-mail-ben a **refujsag.csoma@gmail.com** címre.

Felhívjuk a megfejtést beküldők kedves figyelmét, hogy a megfejtés és nevük beküldésével egyúttal hozzájárulnak az adataik (név és lakhely) megjelentetéséhez a Református Újságban!

Megfejtők: **Pozsonyi e.m.:** Családi Irén, Beke Sarolta - **Nagymegyer;** Halák Rozália - **Pozsony;** özv. Sándor Józsefné, özv. Szloboda Anna - **Réte;** **Komáromi e.m.:** özv. Varga Béláné, Botka Alexandra - **Bátorkeszi;** Kacz Mária, Baranyai Margit - **Marcelháza;** Bajcsi Márta, Zajos István, Kálnay Árpád, Antal József - **Komárom;** Tóth Irma, Németh Irén - **Kamocsa;** **Barsi e.m.:** Szalay Ferencné, Özv. Demény Lajosné - **Fél;** Németh Erzsébet - **Nyírágó;** Klincsek Ferencné - **Kőhidgyarmat;** Császár Viola - **Töhöl;**

Jutalmazottak: Családi Irén – Nagymegyer, Antal József – Komárom, Császár Viola – Töhöl, Tóth Katalin, Nagybalog, özv. Pataky Bertalanné – Migléc, Jártas Lászlóné – Újhely, Tóth Tímea - Mokcsamogyorós

VILÁGOLDAL

A szabadságból fakadó rend

Ivány Zsuzsa/www.reformatus.hu

BETHLEN GÁBOR
Alap

A Református Újság színesben történő megjelenését
a Szlovákiai Református Keresztyén Egyház Kulturális és Közművelődési
Központjának közreműködésével Magyarország Kormánya támogatja.
Azonosítósám: BGA/413/2023

Heródesek (!?)

Az Új Szövetséget olvasva, nem tudjuk figyelmen kívül hagyni Heródes nevét, amely folyamatosan feltűnik Jézus és az első keresztyének történetében. Talán benned is felmerült a kérdés, hogy ez a sok, Heródes(ekk)el átszótt esemény mind egyetlen ember műve volna? És mit szólnál hozzá, ha azt mondanám, hogy 6 (HAT!) különböző Heródesről olvasunk a Bibliában?

Vegyük őket sorra:

1. Nagy Heródes (uralkodott: Kr.e. 37.- 4.) – nevéhez köthető a **Karácsonyi történet** - Nagy befolyással rendelkező Róma irányában, apja Julius Caesarral ápolt kapcsolatai révén. A római szenátus nevezte ki a zsidók királyának, ám hatalmát féltve és megőrizni akarva, politikai házasságot kötött, miután elűzte első feleségét és fiát, majd – árulás gyanújával – férfiágon szinte teljesen kiirtotta második felesége családját. Zsarnoki módszerekkel tartotta meg tekintélyét Júdeában, s mivel uralkodásában is önféjű és veszélyes ember hírében állt, ezért Róma végül korlátozta a külpolitikai működését.

Mit érdemes tudni róla: ő kezdeményezte a jeruzsálemi templom újjáépítését, hogy a város méltó legyen az ő nagyságához és méltóságához. Ehhez 1000 papot kőművesként is alkalmazott, hogy betartsák a vallási előírásokat. Továbbá, megszervezte Jeruzsálem vízellátását, erődítményeket építtetett, városokat alapított. Egyik tulajdonosa volt a Holt Tengerből kinyert bitumen (aszfalt) kereskedelemnek, valamint rézbányát bányászott Cipruson a római császártól. Ő az, aki feltűnik a karácsonyi történetben, hazudik az újszülött Jézust kereső napkeleti bölcseknek. Megöleti a kisgyermekket Betlehemben (mai napig vita tárgya, hogy ez milyen mértékben valósult meg, és hogy esetleg nem a saját fiait kiirtásáról van-e szó, hatalomféltésből).

Jerikóban, 65-70 éves korában, komoly, fájdalmas betegségben hunyt el, mai tudományos vélemények szerint, arteriosclerosis-ban, ami röviden és leegyszerűsítve kb. szívproblémákból eredő veseelégtelenségben nyilvánul

meg, amely komoly belrendszeri rendellenességekkel jár. Extrém esetekben, amely valószínűleg Nagy Heródesnél is megtörtént, éles hasi fájdalmakkal, elfertőződött sebekkel küzd a beteg, végkimerülésig. Abbéli félelmében, hogy gyűlölei nem fogják megsíratni, emberek nagy csoportját hozatta a városba, akiket – végakarata szerint – halálakor kivégeznek, és így létrejött volna az általa vágyott gyász és siratás. Akaratát végül sógora, Alexas, és testvére, Salome, nem valósította meg.

2. Heródes Archelaus (uralkodott: Kr.e. 4. – Kr.u. 6.) – nevéhez köthető,

hogy **József Názáretbe költözik** miatta – Úgynevezett *etnarcha*, amely cím olyan uralkodót jelent, akire az általa felügyelt területen élő bizonyos etnikum, azaz egy történelmileg összetartozó (közös kultúra, nyelv, hagyományok) népcsoport ügyeit és irányítását bízta.

Egyike volt Nagy Heródes, Bibliában is említésre kerülő, fiainak. Örökölte az apja által uralt területek felét, Jeruzsálem körül (Júdea és Samária). József félt a hazaköltözéstől, Egyiptomba való menekülésük után, mivel Betlehem Heródes Archelaus területeihez tartozott. Apjához hasonlóan, irgalmatlan ember hírében állt, majd egy római helytartóra cserélték le, alig tíz évnyi uralkodás után. Komoly problémát okozott számára, hogy Nagy Heródes egy arany sast rakatott a jeruzsálemi Nagy Templom bejárata fölé, amelyet később baltával levertek. Ezért két tanítót és 40 fiatal tettek felelőssé, s ítélték halálra. Archelaus, bár megpróbált népszerűvé válni, s ígéretet tett pl. az adók csökkentésére és Nagy Heródes politikai ellenségeinek kiszabadítására, a felháborodott emberek nem álltak meg. Követelték a Nagy Heródes által kijelölt főpap leváltását, és a 40 fiatal gyilkosainak megbüntetését. Archelaus ígéretet, időt kért, míg királyi tiszttét megerősíti Augustusz császár, majd elvonult lakomázni a barátaival. Ekkor már zavargások zajlottak a templom körül, s az éjszaka közepén, Archelaus hirtelen az egész hadsereget a templomhoz rendelte, mintegy 3000 ember halálát okozva ezzel. Több vérengzés, politikai és udvari intrika által okozott sokaknak fejfájást a császári udvarban, a rábízott nép kéréseit figyelmen kívül hagyta, vagy vérbe fojtotta, így saját családjá is ellene fordult. Archelaust a mai Bécs helyére száműzték végül.

- folyt. köv. a következő számban -
Györky Szilvia

Református Újság

Gyülekezeti tájékoztató

Kiadja a Lónyay Gábor Polgári Társulás • Cím: Deregyő 216, 076 74 Deregyő, IČO/reg.szám: 31256732 • Nyilvántartási szám: EV 5612/18, ISSN: 2585-8491

Megjelenik havonta. Kereskedelmi forgalomba nem hozható. • **Terjeszti** a Deregyő-i Református Keresztyén Gyülekezet

Szerkesztőség: főszerkesztő: Csoma László, szerkesztők: Csoma Annamária, Györky Szilvia, Kraus Viktor, kárpát-medencei tudósítók: Fábián Tibor, Szenn Péter
Szerkesztőség címe: 076 74 Drahňov-Deregyő 216, Tel.: 056/63 953 96, Mobil: 0908 035 094, E-mail: ladislavcsoma@gmail.com vagy csomalaszlo@centrum.sk

Nyomda: Marián Györky - MS PRINT